

Övergripande åtgärder

Åtgärdsområde	Åtgärd	Åtgärdstyp	Ansvarig nämnd/bolag	Medverkande nämnd/bolag	Prioriterat
Övergripande åtgärder inom kommunen	Ö1. Utveckla formerna för samverkan av klimatanpassningsarbetet inom kommunen. Åtgärden gäller både kommunövergripande samverkan och arbetsgrupper för prioriteringarna och specifika frågeställningar.	Information, kommunikation och samverkan	KS (KLF)	Samtliga bolag och nämnder	X
	Ö2. Tillgängliggör och utveckla stödmaterial för tolkning och tillämpning av befintligt analysmaterial för klimatriskfaktorer. Ta fram och kommunicera målgruppsanpassade underlag till medarbetare, utifrån kartläggningar och analyser, för att möjliggöra anpassningar av kommunala verksamheter.	Information, kommunikation och samverkan	KS (KLF), SBN (MoS)		
	Ö3. Integrera klimatanpassning i kommunens strategiska upphandlings- och inköpsarbete och beakta klimatanpassning i kravställande i upphandlingar.	Implementering i planerings- och styrdokument	KS (KLF)	KS (VSS)	
	Ö4. Sammanställ erfarenheter av klimathändelser, i första hand värmebölja eller skyfall, för att dra lärdom och informera inför framtida arbete. Sammanställningen sker årsvis.	Implementering i planerings- och styrdokument	KS (KLF)	Samtliga bolag och nämnder	

	Ö4. Kontinuerligt se över och uppdatera försäkringar för att beakta klimatrelaterade risker.	Implementering i planerings- och styrdokument	KS (KLF) för kommun-organisation Samtliga bolag	Samtliga förvaltningar	
	Ö5. Samordna och hantera klimateffekter, exempelvis värmebölja, inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.	Implementering i planerings- och styrdokument	KS (KLF), Samtliga bolag	Samtliga förvaltningar	
Övergripande åtgärder med externa aktörer	Ö6. Samverka med och genomför kunskapshöjande insatser riktade till näringslivet, civilsamhället och medborgare, såväl inom staden som på landsbygden. Främja utvecklandet av lösningar tillsammans med näringslivet.		KS (KLF)	SBN (MoS), BMN (MoS), Sankt Kors Fastighets AB, AB Stångåstaden, Lejonfastigheter AB, Tekniska verken AB, KFN (KoF).	X

Kommunens välfärdsverksamheter					
Åtgärdsområde	Åtgärd	Åtgärdstyp	Ansvarig nämnd/bolag	Medverkande nämnd/bolag	Prioriterat
Samverkan och kommunikation	V1. Kunskapshöjande åtgärder för hyresgäster om hur man agerar i, och hanterar, fastigheten på bästa sätt vid värmebölja och översvämning till följd av skyfall.	Information, kommunikation och samverkan	AB Stångåstaden, Sankt Kors Fastighets AB, Lejonfastigheter AB		X

	V2. Fortsatt livsmedelstillsyn för att förebygga risker vid med ett varmare klimat, exempelvis brutna kylkedjor.	Information, kommunikation och samverkan	BMN (MoS)		
Anpassning av lokaler	V3. Prioritera och genomför åtgärder i lokaler och utemiljön (exempelvis solskydd och ökad grönska) för att klimatanpassa kommunägda verksamhetslokaler till lämplig nivå utifrån skyfall och ökad värme. Se Klimatanpassningsprogram för lämplig nivå.	Tekniska och fysiska åtgärder	Lejonfastigheter AB	BIN (UTB), BOU (UTB), AMN (IAF), SON (SF), VÄN (VoF), KFN (KOF), AB Stångåstaden	X
	V4. För dialog med och ställ krav på fastighetsägare till hyrda lokaler om åtgärder för anpassning av lokaler och utemiljön till lämplig nivå utifrån skyfall och ökad värme. Se Klimatanpassningsprogram för lämplig nivå.	Tekniska och fysiska åtgärder	Lejonfastigheter AB	KS (KLF), BIN (UTB), BOU (UTB), AMN (IAF), SON (SF), VÄN (VoF), KFN (KOF)	X
	V5. Säkra att underlag för upphandling av lokaler inkluderar krav som beaktar klimatförändringar.	Implementering i planerings- och styrdokument	Lejonfastigheter AB	AMN (IAF), BIN (UTB), BOU (UTB), SON (SF), VÄN (VoF), KFN (KOF)	X
	V6. Säkra att underlag för ny- och ombyggnation av lokaler och omgivningar inkluderar klimatanpassning till lämplig nivå utifrån skyfall och ökad värme. Se Klimatanpassningsprogram för lämplig nivå.	Implementering i planerings- och styrdokument	Lejonfastigheter AB, KS (KLF)		X
	V7. Fortsatt hälsoskyddstillsyn av verksamheter (skola, förskola och lokaler för vård med mera) för att förebygga risker vid ett	Information, kommunikation och samverkan	BMN (MoS)		

	förändrat klimat. Säkerställ att känsliga grupper prioriteras i tillsynen.				
	V8. Utred resurseffektiva möjligheter för kylning av verksamhetslokaler som används av sårbara känsliga grupper	Utredning och inventering	Lejonfastigheter AB	Tekniska verken AB, AB Stångåstaden	X
	V9. Säkerställ att kommunala verksamheter med enskild brunn har beredskap för dricksvattenförsörjning, tex vid torka.	Utredning och inventering	Lejonfastigheter AB		
Anpassning av verksamheter	V9. Identifiera och genomför verksamhetsanpassningar för att komplettera eller ersätta behov av fastighetsåtgärder för anpassning till värme.	Utredning och inventering	BIN (UTB), BOU (UTB), SON (SF), VÄN (VoF), AMN (IAF), KFN (KOF)	Lejonfastigheter AB, AB Stångåstaden	X
	V10. Kartlägg påverkan på lång sikt på utbildnings- och omsorgsverksamhet av mer frekventa, intensiva och långvariga väderhändelser. Utred möjliga åtgärder på kort och lång sikt.	Utredning och inventering	BIN (UTB), BOU (UTB), SON (SF), VÄN (VoF)		
	V11. Fortsatt utveckling av kommunikationsinsatser till medarbetare, elever, brukare, boende, föräldrar och andra anhöriga i samband med värmebölja och översvämning till följd av skyfall.	Information, kommunikation och samverkan	BIN (UTB), BOU (UTB), SON (SF), VÄN (VoF), KFN (KOF)		X
	V12. Fortsatt utveckling av rutiner bland annat gällande planering av lokaler för sommaröppna verksamheter, systematisk	Implementering i planerings- och styrdokument	BIN (UTB), BOU (UTB), KFN (KOF)	Lejonfastigheter AB	X

	utbildning av vikarier, anpassning av verksamheten mm.				
	V13. Säkra att underlag för upphandling av verksamheter inkluderar krav som beaktar klimatförändringar.	Implementering i planerings- och styrdokument	SON (SF), VÄN (VoF), AMN	KS (VSS)	X

Bebyggd miljö					
Åtgärdsområde	Åtgärd	Åtgärdstyp	Ansvarig nämnd/bolag	Medverkande nämnd/bolag	Prioriterat
Samverkan och kommunikation	B1. Bidra till innovationsutveckling genom att testa dagvattenlösningar med multifunktion och andra tekniska lösningar för resurshushållning av vatten.	Implementering i planerings- och styrdokument Tekniska och fysiska åtgärder	SBN (MoS)	Tekniska verken AB	
	B2. Utred förutsättningar att genomföra ett samverkansprojekt för åtgärder för att klimatsäkra ett pilotområde med identifierade klimatrisker. Samråd kan även ske med externa parter.	Tekniska och fysiska åtgärder	SBN (MoS)	Lejonfastigheter AB, AB Stångåstaden, Sankt Kors Fastighets AB, eventuellt andra.	
	BK4. Samverkan inom kommunenkoncernen för utveckling och utbyte av erfarenheter	Information, kommunikation och samverkan	AB Stångåstaden	Lejonfastigheter AB, AB Stångåstaden, Sankt Kors	

	gällande klimatanpassningsåtgärder i fastigheter.			Fastighets AB, KFN (KOF), SBN (MoS)	
Anpassning av befintlig bebyggd miljö	B3. Utred behov av klimatanpassningsåtgärder vid fysiska åtgärder på kommunens mark i samband med investeringar och nyexploatering.	Utredning och inventering	SBN (MoS)	Tekniska verken AB	
	BM4 Uppdatera befintliga vägledningarna och rutiner med perspektivet värme i stadsutvecklingen BK6. Utred behov av och ta fram förslag på tappställen för dricksvatten på offentliga platser.	Utredning och inventering	SBN (MoS)		
	BK7. Ta fram vägledande principer för att arbeta med värmen i stadsutveckling. Detta kan inkludera anvisningar för att skapa svalka genom ökad grön- och blåstruktur.	Implementering i planerings- och styrdokument	SBN (MoS)	Lejonfastigheter AB, AB Stångåstaden, Tekniska verken AB	
	B5. Genomför åtgärder för att anpassa kommunens koncernens fastigheter som har identifierad risk för översvämning och/eller värme. Åtgärder vidtas till lämplig nivå av anpassning. Arbetet kan även ske med externa parter.	Tekniska och fysiska åtgärder	AB Stångåstaden, Lejonfastigheter AB, Sankt Kors Fastighets AB, SBN (MoS) KS (KLF)	Visit Linköping, KFN (KOF)	
Grönstruktur och hantering av regn och skyfall	BK9A. Ta fram en metod för att identifiera ytor som <ul style="list-style-type: none"> kan nyttjas för att hantera större regnmängder såsom i samband med skyfall 	Implementering i planerings- och styrdokument	SBN (MoS)	Tekniska verken AB, AB Stångåstaden, Lejonfastigheter AB	

	<ul style="list-style-type: none"> minska risk för värmeöar i bebyggelsen och är skapa svala platser och stråk <p>Mångfunktionalitet ska beaktas.</p>				
	<p>BK9B. Kartlägga och identifiera nya</p> <ul style="list-style-type: none"> möjliga ytor för skyfallsgrator, rinnvägar översvämningsytor svala platser och stråk i staden och i tätorterna. 	Utredning och inventering	SBN (MoS)	Tekniska verken AB, AB Stångåstaden, Lejonfastigheter AB	
	<p>B6A. Kartlägg ytor som kan nyttjas för att hantera större vattenmängder (skyfallsstråk, rinnvägar, översvämningsytor) samt minska risk för värmeöar (svala platser och stråk) i bebyggelsen.</p>	Utredning och inventering	KS (MoS) och SBN (MoS)	Tekniska verken AB, AB Stångåstaden, Lejonfastigheter AB	X
	<p>B6B. Genomföra åtgärder för att</p> <ul style="list-style-type: none"> skapa en lämplig skyddsnivå mot översvämning (såsom skyfallsstråk, rinnvägar och översvämningsytor). skapa svala platser och stråk i staden och i tätorterna. 	Tekniska och fysiska åtgärder	SBN (MoS)	Tekniska verken AB, AB Stångåstaden, Lejonfastigheter AB	X
	<p>B7. Fortsatt utveckling av strategiskt samarbete för dagvatten. Bland annat samordning av skyfallsarbete mellan stadens fastighetsägare.</p>	Information, kommunikation och samverkan	SBN (MoS)	Tekniska verken AB, Lejonfastigheter AB, AB Stångåstaden, Sankt Kors Fastighets AB	X

Markstabilitet och sättnings-skador	BK11. Genomför analyser i riskområden av markstabilitet (om möjligt inkluderas en klimatfaktor i analysen).	Utredning och inventering	SBN (MoS)		
	B8. Analysera erosionskydd och olika stabiliserande konstruktioner vid kända riskområden vid vattendrag och ta fram en plan för eventuella åtgärder.	Utredning och inventering	SBN (MoS)		
	B9. Se över behovet av utbyggnad och översyn av grundvattennätet och dess mätintervall.	Utredning och inventering	SBN (MoS)		
	B10A. Identifiera och kartlägg sättningskänsliga jordar inom kommunen. Identifiera områden och genomför analyser av riskområden för markstabilitet samt sättningskänsliga jordar för befintlig och framtida bebyggelse inom kommunen. Om möjligt inkluderas en klimatfaktor i analysen.	Utredning och inventering	KS (MoS) SBN (MoS)		
	B10B. Undersök om åtgärder behöver vidtas för att skydda fastigheter från sättnings-skador utifrån kommunens kartläggning om sättningskänsliga jordar. Vid behov vidta åtgärder för att säkra fastigheter.	Utredning och inventering	Lejonfastigheter AB, AB Stångåstaden, SBN (MoS), Sankt Kors Fastighets AB KS (KLF)		
Anpassning av invallningar mot	B11. Fortsatt utredning och samråd för att säkra lämplig skyddsnivå för invallningar mot Roxen/Stångån för de invallningsföretag där	Utredning och inventering	SBN (MoS) Tekniska verken AB	Tekniska verken AB	

Roxen och Stångån	kommunen eller Tekniska verken är delägare. Samverka med berörda externa parter, till exempel Trafikverket.				
Anpassning av väg- och järnvägsnätet	B12A. Identifiera behov av åtgärder i det kommunala väg- och järnvägsnätet för att säkerställa framkomlighet till prioriterade verksamheter, platser och områden. Arbetet utgår från skyfallskarteringen och konsekvensbeskrivning samt kartering för höga flöden. Samråd behöver ske med samtliga blåljusmyndigheter.	Utredning och inventering	SBN (MoS)	KS (KLF), RTÖG, Tekniska verken AB	X
	BK16B. Komplettera skyfallskarteringen med faktiskt erfarenhet om var vatten blir stående.	Utredning och inventering	SBN (MoS)		
	B12B. Genomför åtgärder för att säkra de mest prioriterade delarna av det kommunala vägnätet.	Tekniska och fysiska åtgärder	SBN (MoS)		X
	B12C. Informera och samverka med Trafikverket och andra väghållare för att säkra framkomlighet på prioriterade vägar.	Information, kommunikation och samverkan	SBN (MoS)		X
	B12D. Ta fram och kommunicera anvisningar för sekundära utryckningsvägar/alternativa vägar.	Implementering i planerings- och styrdokument	SBN (MoS)	RTÖG	X
	B13. Utred behov att ändra vägarnas uppbyggnad utifrån klimatförändringens påverkan på vägarnas långsiktig hållfasthet. Undersök också möjlighet för vägarna att bidra	Utredning och inventering	SBN (MoS)	Tekniska verken AB	

	till dagvattenhantering, genom t ex att infiltrera vatten.				
--	--	--	--	--	--

Teknisk försörjning					
Åtgärdsområde	Åtgärd	Åtgärdstyp	Ansvarig nämnd/bolag	Medverkande nämnd/bolag	Prioriterat
Övergripande	T1A. Ta fram en intern åtgärdsplan utifrån klimat- och sårbarhetsanalys för de tekniska försörjningssystemen (dricksvattensystemet, spill- och dagvattensystemet, fjärrvärme/fjärrkyla, elsystemet och digital kommunikation).	Utredning och inventering	Tekniska verken AB		
	T1B. Vid behov Genomföra åtgärder för att klimatanpassa anläggningar och system för teknisk försörjning samt om möjligt anpassa driftförhållanden till ett förändrat klimat.	Tekniska och fysiska åtgärder	Tekniska verken AB	SBN (MoS)	
Vatten och avlopp	T2. Säkra Bevaka kommunala dricksvattentäkter utifrån påverkan i vattenskyddsområden och risker för förändringar i kvalitet och kvantitet.	Utredning och inventering	Tekniska verken AB	BMN (MoS), SBN (MoS)	
	T3. Utred behov och vidta åtgärder för att säkra kapacitet och reningstekniker i vattenreningsverk.	Tekniska och fysiska åtgärder Utredning och inventering	Tekniska verken AB		
	T4. Anpassa kapaciteten i befintliga dagvattensystem till dagens och framtida	Tekniska och fysiska åtgärder	Tekniska verken AB		

	regnmängder (utifrån branschstandard för det allmänna nätet).				
Elsystemet distribution och digital kommunikation	T5. Klimatsäkra kommunens dator drift till en lämplig skyddsnivå.	Tekniska och fysiska åtgärder	KS (VSS)		
	T6. Öka redundans i el- och fibernätet för att minska risk för påverkan från klimatförändringar.	Tekniska och fysiska åtgärder	Tekniska verken AB		
Fjärrvärme och fjärrkyla	T7. Säkerställ redundans för produktion och distribution av värme och kyla.	Tekniska och fysiska åtgärder	Tekniska verken AB		
	T7. Ta höjd för större framtida efterfrågan av kyla i affärs- och verksamhetsutveckling.	Implementering i planerings- och styrdokument	Tekniska verken AB	KS SBN (MoS)	

Natur- och kulturmiljö, idrott och turism					
Åtgärdsområde	Åtgärd	Åtgärdstyp	Ansvarig nämnd/bolag	Medverkande nämnd/bolag	Prioriterat
Naturmiljö	N1. Utred och vidareutveckla arbetet med långsiktiga metoder för att hantera rensning av vattenpest i Roxen utifrån naturmiljövärden och båt/bad-behov.	Tekniska och fysiska åtgärder	SBN (MoS)		
	N1. Vidta åtgärder som stärker naturmiljöer och skapar ökad resiliens i ett förändrat klimat. Till exempel åtgärder som ökar variation och mångfald	Tekniska och fysiska åtgärder	SBN (MoS), AB Stångåstaden	KFN (KOF)	

	<p>samt hydrologisk återställning av våtmarker och vattendrag.</p>				
	<p>N2. Säkerställ att personal och driftentreprenörer har nödvändiga kunskaper om invasiva främmande arter. Kontinuerlig utbildning av driftentreprenörer om invasiva främmande arter.</p>	Information, kommunikation och samverkan	SBN, AB Stångåstaden, Lejonfastigheter AB		
	<p>N3. Inkludera klimataffekter klimatanpassning i planering för och åtgärder i kommunens skogar.</p>	Implementering i planerings- och styrdokument	SBN (MoS)		
Kulturmiljö och kulturarv	<p>N4. Bedöm klimatrisker för kulturvärden i Linköpings kommun och identifiera och föreslå prioritera möjliga åtgärder.</p>	Utredning och inventering	SBN (MoS) KS (MoS)	AB Stångåstaden	
	<p>N5. Utred förutsättningar för att klimatsäkra kommunens samlingar av konst, böcker och andra historia föremål utifrån riskbedömning (Gamla Linköping, Stadsbiblioteket, Stiftsbibliotek, konstsamlingar mm) (Linköpings konst och museer, Linköpings stadsbibliotek, Stiftsbiblioteket m.m).</p>	Utredning och inventering	KFN (KOF)		
	<p>N6. Utveckla dialog och samverkan för att andra fastighetsägare ska genomföra åtgärder för att skydda kulturvärden. Åtgärden sker i samråd med länsstyrelsen och andra nationella aktörer.</p>	Information, kommunikation och samverkan	SBN (MoS) BMN (MoS)		
Idrotts- och friluftsliv	<p>N7A. Utred hur ett förändrat klimat påverkar förutsättningarna för idrott- och fritidsverksamheter och anläggningar samt ta fram åtgärder för att hantera påverkan.</p>	Utredning och inventering	KFN (KOF)		

	N7B. Vidta åtgärder på kommunägda anläggningar vid behov för att hantera och förebygga påverkan (utifrån kartläggning N7A).	Tekniska och fysiska åtgärder	KFN (KOF)		
	N7C. Genomför utbildnings- och informationsinsatser riktade till föreningslivet, med fokus på klimatrisker och behov av anpassning av föreningsdrivna anläggningar.	Information, kommunikation och samverkan	KFN (KOF)		
	N8. Se över behovet av åtgärder utifrån ökat tryck vid idrotts- och fritidsmiljöer såsom badplatser eller motionsanläggningar sommartid, på badplatser och friluftaktiviteter sommartid, med bland annat ökat behov av toaletter, parkering, tillgänglighet och skötsel.	Implementering i planerings- och styrdokument	SBN (MoS), KFN (KOF)	AMN (IAF)	
Besöksnäring och turism	N9. Inkludera klimateffekter i planering och genomförande av evenemang samt strategisk planering av besöksnäring.	Implementering i planerings- och styrdokument	Visit Linköping KFN (KOF)		
	N10. Genomför informationsinsatser riktade till det fria kulturlivet med fokus på klimatrisker och behov av anpassning av evenemang.	Information, kommunikation och samverkan	Visit Linköping KFN (KOF)		

Klimatberedskap och matsäkerhet

Åtgärdsområde	Åtgärd	Åtgärdstyp	Ansvarig nämnd/bolag	Medverkande nämnd/bolag	Prioriterat
---------------	--------	------------	----------------------	-------------------------	-------------

Beredskap och räddningstjänst	K1. Säkerställ kapacitet, kompetens och samordning inom kommunen och med andra aktörer för att kunna hantera ett ökat behov av räddningstjänst av brädsande skadebegränsande åtgärder till följd av klimateffekter. Det innefattar ökat behov av räddningsinsats och förmågan att hantera naturolyckor.		KS (KLF) och RTÖG		
	K2. Ta fram en ordning för samhällsviktiga verksamheter som ska prioriteras för skadebegränsande åtgärder vid översvämning till följd av skyfall och/eller höga flöden.	Implementering i planerings- och styrdokument	KS (KLF)	RTÖG, SBN (MoS)	
	K3. Ta fram en plan för vilka resurser i samhället som ska agera skadebegränsande vid översvämning till följd av skyfall och/eller höga flöden. Hur samverkan mellan resurserna ska ske är en viktig del av denna plan.	Implementering i planerings- och styrdokument	KS (KLF)	RTÖG, SBN (MoS)	
	RS4. Komplettera beredskapsplaner för skogsbränder med information om var det är viktigt/respektive mindre viktigt att bekämpa en brand. Prioritering sker utifrån naturtyp, rekreativvärde med mera.	Information, kommunikation och samverkan	SBN (MoS)	RTÖG, KFN	
	K4. Fortsatt utveckling av miljö- och brandtillsyn för att uppmärksamma verksamhetsutövare om risker med klimatförändringar och, där det är relevant, ställa krav på åtgärder.	Information, kommunikation och samverkan	BMN (MoS), RTÖG		

Risk för spridning av föroreningar	K5. Fördjupad utredning utifrån skyfallskartering med fokus på miljöfarliga verksamheter. Vid behov ställa krav på verksamheter att klimatsäkra sina anläggningar till lämplig skyddsnivå.	Utredning och inventering	BMN (MoS)		
	K6A. Kartlägg förorenad mark och gamla deponier inom riskområden för ras och skred samt översvämning till följd av höga flöden och skyfall.	Utredning och inventering	SBN (MoS) BMN (MoS)		
	K6B. Identifiera risker till för fastigheter och annan verksamhet utifrån framtagna riskbild i K6A	Utredning och inventering	Lejonfastigheter AB, AB Stångåstaden, Tekniska verken AB, Sankt Kors Fastighets AB SBN (MoS)		
	K7. Säkra att arbete med sanering av förorenade områden tar hänsyn till ökad risk för påverkan från klimatrelaterade händelser.	Implementering i planerings- och styrdokument	BMN (MoS)		
Matsäkerhet	K8. Utred kommunens möjligheter att agera för att skapa resiliens mot risken att livsmedelsproduktionen påverkas av klimatförändringar, exempelvis för olika möjligheter att stödja och skapa förutsättningar för lokal livsmedelsproduktion.	Utredning och inventering	KS (KLF)	SBN (MoS), KS (VSS)	
	K9. Fortsatt utveckling av rutiner för kommunens stöd till lantbrukare (areella näringsverksamheter) vid långvarig torka, t ex tillgång till gräsytor för djurfoder.	Implementering i planerings- och styrdokument	SBN (MoS)	KS (KLF)	

	KM10. Inkludera climateffekter klimatanpassning för exempelvis höga flöden och torka i miljötillsyn på lantbruk och informera om möjligheter för stöd både på nationell och kommunal nivå.	Implementering i planerings- och styrdokument	BMN (MoS)		
--	---	---	-----------	--	--